

Lyhysti Ruottin jymnaasiakoulusta

Skolverket

Kaikila nuorila Ruottissa jotka oon käyhneet läpi peruskoulun, oon oikeus saa kolmivuotisen jymnaasiakoulutuksen. Jymnaasiakoulutus antaa hyvän pohjan ammattitoiminnalle, jatkokoulutuksele, henkilökohtaselle kehityksele ja aktiivin osalistumisen yhteiskunta-elämään.

18 kansalista prukrammia

Se koululaki joka astu voimaan 1 jyyli-/heinäkuuta 2011 rinnastaa vaphaat ja julkiset jymnaasiakoulut.

Oon olemassa 18 kansalista prukrammia jymnaasiakoulussa, 12 ammattiprukrammia ja 6 korkeakoulua varten valmistavvaa prukrammia. Kaikki prukrammit jymnaasiakoulussa oon kolmevuotiset.

Ammattiprukrammin jälkhiin oppilhaitten pittää olla hyvin valmistunheita ammattielämää varten ja koulutus pittää olla korkealaatunen ja johtaa taitavuutheen ammatissa. Niilä pittää paikala olla maholista alkaa töihiiin koulutuksen jälkhiin. Kaikila oppilhaila ammattiprukrammissa oon kans maholisuus saa peruspätevyyen korkeakoulua varten jymnaasiakoulutuksen aikana. Ette päästä siihen vaatii, ette oppilas valittee kursit joista saapi peruspätevyyen korkeakoulua varten.

Korkeakouluavalmistavan prukrammin jälkhiin oppilhaat pitävät olla valhmiita korkeakouluopinoile.

Sitte oon vielä viis tutustumisprukrammia oppilhaile joila ei ole pätevyyttä alkaa kansalista prukrammia. Tutustumisprukrammit pitävät ohjata oppilhaat jollekki niistä 18 kansalisesta prukrammista eli työelähmään.

Joilaki kouluila oon koulutuksia jotka poikkeavat kansalisista prukrammista: erityisiä varianttia, koulutuksia joihin rekryteerathan koko maasta ja kansalisesti hyväksyttyjä urheilukoulutuksia (NIU).

Pätevyysvaatimukset jymnaasiakouluun

Pätevyysäänöt ette alottaa Pätevyysvaatimukset eroavat ammattiprukrammitten ja korkeakoulua valmistavitten prukrammitten välilä.

Ette päästä kansaliselle prukrammille, oli sitte kyse ammattiprukrammista eli korkeakoulua valmistavasta prukrammista, oppilhaala häätyy olla hyväksytty totistus ruottin kielessä eli ruotti toisena kielenä-aihneessa, engelskassa ja matematiikissä.

Ammattiprukrammile vaaithaan sitte hyväksytty totistus vielä viiessä aihneessa, eli yhtheensä kaheksassa.

Korkeakoulua valmistaville prukrammile vaaitaan sitte hyväksytyt totistukset vielä yheksässä aiheessa, eli ytheensä kahessatoista.

Ekonomii- ja ytheiskuntatieteprukrammile ja hymanistiselle prukrammille neljä nuista yheksästä muusta hyväksytystä aiheestä häätyy olla jeukrafii, histuuria, ytheiskuntatieto ja uskontotieto. Luonontiete- ja tekniikkaprukramhiin kolme nuista yheksästä muista hyväksytystä aiheestä häätyy olla biulokii, fysiikki ja kemia. Esteettiselle prukrammile net yheksän muuta ainetta saattaa itte valita.

Vissit koulutukset estetiikin alala, kärkikoulutukset (spets-) ja urheilukoulutukset, niile saattaa olla erityisiä hyväksymisvaatimuksia ja joskus kans testiä.

Kursit ja aineplaanit

Ruottin jymnaasiakoulu oon muotoiltu kursista. Se tarkoittaa ette oppilhaat lukevat yhen eli useaman kursin eri aiheissa jotka kuuluvat prukramhiin. Usseimat kursit oon 100 pistheen arvot, ja se vastaa nuin neljän viikon kokopäivä-opintoja.

Jymnaasiakoulun aiheet ja eri kursitten sisälöt ja tietovaatimukset kuvvaihlaan aineplaanissa jotka ohjaavat opetusta.

Totistusskaala

Totistusskaalassa oon arvot A-F, joista A oon korkein totistus ja E oon matalin hyväksytty totistus. F ei ole hyväksytty. Oppilas saapi totistusken joka kursista jonka valmistaa. Kansalisia tietovaatimuksia oon totistusaskelheile E, C ja A.

Prukrammitten stryktyyri

Jymnaasiaytheiset aiheet oon aiheet joita kaikki jymnaasiaoppilhaat lukevat. Net oon engelska, histuuria, urheilu ja terhveys, matematiikki, luonontieto, uskontotieto, ytheiskuntatieto ja ruottin kieli eli ruotti toisena kielenä. Oppilhaat lukevat näitä jymnaasiaytheisiä aiheita vaihtelevassa määrin eri prukrammissa.

Jymnaasiaytheisitten aiheitten lisäksi joka prukramhiin sisältyy muutamia **prukrammiytheisiä aiheita**, joita kaikki oppilhaat vississä prukrammissa lukevat. Se peilaa juuri sitä tiettyä prukrammia.

Kaikila prukrammilla paitti hoito- ja hoiva(omsorgs-)prukrammila oon eri **suuntauksia** joista oppilas saattaa valita. Sitte oon vielä joka prukrammila eri kursia prukrammin syvenyksenä. Koulutuksheen sisältyy kans henkilökohtanen valinta.

Henkilökohtasheen valintaan ammattiprukrammissa koulun pittää tarjota kursia joita vaaithaan peruspäätevyyle korkeakouhluun. Kaikila prukrammila oppilhaila pittää olla maholisuus lukea vähhiinthään yhen esteettisen kursin ja vähhiinthään yhen urheilu- ja terhveyskursin henkilökohtasessa valinassa.

Koulutuksheen kaikissa prukrammissa sisältyy kans **jymnaasiatyö**, joka tekkee yhtheenveon prukrammin koulutuksesta. Jymnaasiatyö häätyy olla hyväksytty ennenkö oppilas saapi äksaamin.

Ammattioppilaskoulutus (Lärlings-)

Ammattiprukrummissa oon maholisuus valita jymnaasiatason ammattioppilaskoulutus. Oppilas joka valittee ammattioppilaskoulutuksen oon suuriman osan koulutuksesta yhelä eli useamalla työpaikala. Ammattioppilaskoulutuksela oon sama tavote ja tietovaatimukset ko sillä koulutuksela joka piethään koulussa.

Jymnaasiakoulun ammattiprukrummin ja työelämän yhtheistyön lissäämiseksi oon olemassa niin kansalisia ko paikalisia prukrammiraatia.

Kahen tyypisiä äksaamia

Oppilas joka oon valmistannu jymnaasiaprukrummin saattaa saa jymnaasiaäksaamin.

Ammattiäksaahmiin oppilhaan oon pitäny lukea 2500 pistettä joista 2250 pittää olla hyväksyttyjä. Oppilhaala pittää olla hyväksytty aiheissa ruottin kieli 1 eli ruotti toisena kielenä 1, engelska 5 ja matematiikki 1. Yks vaatimus oon kans ette oppilhaala pittää olla 400 hyväksyttyä pistettä prukrammiyhtheisistä aiheista ja hyväksytty jymnaasiatyo. Oppilas saattaa saa ammattiäksaamin käymälä läpi joko ammattioppilaskoulutuksen eli ammattikoulutuksen joka oon koulussa.

Korkeakoulua valmistavan äksaamin saamiseksi oppilas oon pitäny lukea 2500 pistettä joista 2250 pittää olla hyväksyttyjä. Oppilhaan pittää olla hyväksytty aiheissa ruottin kieli 1, 2 ja 3 eli ruotti toisena kielenä 1, 2 ja 3, engelska 5 ja 6 ja matematiikki 1. Oppilhaala pittää kans olla hyväksytty jymnaasiatyö.

Korkeakoulua valmistava äksaami antaa peruspätevyyden korkeakouhluun.

Lue enämpi pätevyystä korkeakouluopinoile osotheesta www.skolverket.se otsikko Esikoulu & koulu. Sitte Jymnaasiakoulutus.

Ammattiäksaami ja hyväksytty totistus ruottin kieli 2 ja 3 eli ruotti toisena kielenä 2 ja 3 ja kans engelska 6 antaa kans peruspätevyyden korkeakouhluun.

Kaikila oppilhaila ammttiprukrammissa oon oikeus lukea net kursit joita vaaithaan peruspätevyyle korkeakouhluun.

Peruspätevyyden lisäksi vaaithaan useasti hyväksytty totistus kursissa joila oon erityinen merkitys haetulle koulutuksele, niin sanottu erityinen pätevyys.

Oppilhaale, joka ei yllä jymnaasiaäksaamin vaatimukshiin, pittää äksaami-viisin eestä antaa opinto-viisi (studiebevis).

Yritteliäisyys (Entreprenörskap)

Yritteliäisyys pittää leimata koko jymnaasiakoulun. Kaikila prukrammila oppilhaila oon maholisuus syventyä yritteliäisyytheen.

Osa Euruupasta

Ruottin jymnaasiakoulu liittyy euruuppalaisheen pätevyysysteemhiin. Tarkotus oon eesauttaa kansalaisitten liikkuvuutta maitten välilä ja kans helpottaa elinkautista oppimista.

Raahvaitten koulutus

Raahvaitten koulutuksessa pitää käyttää gymnaasiakoulun aineplania ja tietovaatimuksia. Samala raahvaitten koulutus pitää olla joustava (flexibel) ja anpassattu raahvaan oppilhaan tarpheitten mukhaan.

18 prukrammia

Ammattiprukrammit

- Lapsi- ja vapaa-aikaprukrammi
- Rakenus- ja laitosprukrammi
- Sähkö- ja energiaprukrammi
- Ajoneuo- ja transporttiprukrammi
- Kauppa- ja hallintoprukrammi
- Käsityöprukrammi
- Hoteli- ja turismiprukrammi
- Tehastekninen prukrammi
- Luononpruukiprukrammi
- Ravintola- ja elintarvikeprukrammi
- VVS- ja fastiheettiprukrammi
- Hoito- ja hoiva-(omsorgs)prukrammi

Korkeakolua valmistelevat prukrammit

- Ekonomiiprukrammi
- Esteettinen prukrammi
- Hymanistinen prukrammi
- Luonontietheelinen prukrammi
- Yhtheiskuntatietheelinen prukrammi
- Tekniikkaprukrammi

Tutustumisprukrammi

Viis eri tutustumisprukrammia antaa ei-päteville oppilhaile uusia maholisuuksia. Prukrammitten kautta oppilas saattaa saa pätevyyn kansalista prukrammai varten, häntä saatethaan valmistaa työmarkkinoita varten eli hänen saattaa jatkaa muuhuun koulutuksheen.

Viis tutustumisprukrammia oon

- Preparantakoulutus
- Prukrammisuunattu henkilökohtanen valinta
- Ammattitutustumista
- Henkilökohtanen altternatiivi
- Kielitutustuminen

ISBN: 978-91-86529-84-0

Graaffinen muoto: AB Typoform

Kansikuva: Michael McLain:

Kuvat esitheessä: Michael McLain:

Skolverket